

תפ"ח 53758/07/13 - מדינת ישראל נגד עלי אמטיראת

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

תפ"ח 53758-07-13 מדינת ישראל נ' אמטיראת

בפני	כבוד השופט זלוצ'ובר - אב"ד
	כבוד השופטת רז-לוי
	כבוד השופט פרידלנדר
בעניין:	מדינת ישראל
המאשימה	ע"י עו"ד שרית שמש- פמ"ד
	נגד
הנאשם	עלי אמטיראת (עצור)
	ע"י ב"כ עו"ד תומר אורינב - ס"צ

גזר דין

השופטת י. רז-לוי

פתח דבר

הנאשם, עלי אמטיראת, הורשע לאחר שמיעת ראיות בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום הנושא שלושה אישומים:

אישום בגין שתי עבירות רצח, בכך שביום 21.5.13 רצח את שתי בנותיו הרכות בשנים רימאס, ילידת 23.10.09, ואסינאד, ילידת 2.2.11 (להלן - "הבנות המנוחות");

אישום בגין עבירות של קשירת קשר לפשע, חטיפה לשם סחיטה, כליאת שווא, סחיטה בכוח וסחיטה באיומים, הנוגעות לחטיפת מהדי דנדיס- אחיה של אם הבנות המנוחות - עביר דנדיס וחברו וליד עובר לחודש נובמבר 2011, זאת במטרה לסחוט את האם אשר הבנות היו בחזקתה ולהניע אותה למסור לו את הבנות המנוחות שאחרת לא ישיב את אחיה החטוף מהדי;

אישום בגין עבירות של קשירת קשר לפשע, חטיפה לשם כליאה, כליאת שווא, סחיטה בכוח ובאיומים ותקיפה בנסיבות מחמירות - זאת בנוגע לחטיפתו ותקיפתו וכליאתו של אחיינו - עומאר אמטיראת - מספר ימים לפני הרצח, בשל החשד שעומאר סייע לקיים מפגשים בין האם עביר לבנות המנוחות, וזאת לאחר שהן עברו לידי הנאשם, לאחר שחטף את האח מהדי.

רקע

הכרעת הדין מגוללת סאגה מזעזעת של מסכת אלימות מילולית ופיזית, התעמרות והתעללות שהפעיל הנאשם כלפי הסובבים אותו, לאורך שנים, אשר סופה הטרגי והכה מזעזע ברצח שתי בנותיו הרכות בשנים.

כמפורט בכתב האישום ובהכרעת הדין, הנאשם נישא בינואר 2009 לאמן של הבנות המנוחות - עביר דנדיס (להלן - "האם עביר" או "עביר"), אשר התגוררה בעזריה. הנאשם נישא לעביר, סמוך לאחר גירושיו מרייקה אמטיראת בשנת 2008. במהלך הנישואין נולדו לנאשם ולעביר שתי הבנות המנוחות - רימאס ואסינאד.

לנאשם ולרייקה שישה ילדים משותפים אשר היו קטינים במועד התרחשות האירועים. הנאשם ומשפחתו המורחבת התגוררו בפזורה אל פורעה, בסמוך לערד. במבנה אחד במתחם המשפחתי התגוררו רייקה וששת ילדיה. במבנה הסמוך התגוררו הנאשם, עביר והבנות המנוחות, כאשר הנאשם לן לרוב במקום עבודתו במרכז הארץ.

מעדותה של עביר בפנינו עלה, כי בסוף אוקטובר 2011 בשל היחסים העכורים עם הנאשם האלימות וההשפלה שחוותה מצידי, נטלה עביר את הבנות המנוחות ועברה להתגורר עימן בעזריה, בבית אימה, סועד דנדיס, כאשר בעזריה התגורר גם אחיה של עביר - מהדי דנדיס.

לאחר שעביר עזבה את הנאשם יחד עם הבנות המנוחות, בסמוך לחודש נובמבר 2011, הנאשם חטף את מהדי - אחיה, יחד עם חברו וליד, והחזיק בהם תוך שהוא מאיים על עביר כי אם היא רוצה לראות את מהדי חי, עליה להעביר את הבנות המנוחות למשמורתו. רק לאחר שנכנעו לדרישותיו, הנאשם שחרר את מהדי, כאשר את וליד שחרר מעט קודם לכן.

לאחר מכן שהו הבנות המנוחות במתחם המשפחה ולמעשה גדלו בביתה של רייקה - גרושתו של הנאשם. הנאשם, אשר שהה במשך מרבית הזמן במרכז הארץ לרגל עבודתו, לא גדלן בעצמו אלא הותיר את הבנות בבית רייקה, במתחם המשפחה. הנאשם אף אסר על עביר אם הבנות לראותן או לפגושן.

לאחר תקופה ולאור פניות ותחינות של האם, סייעה רייקה לאם לפגוש את בנותיה במספר הזדמנויות, כאשר בחלק מן הזמן נעזרה האם אף בעומאר, אחיינו של הנאשם.

סמוך לרצח נודע לנאשם על כך שעביר נפגשת עם הבנות, למרות שהוא אסר על כך ומנע ממנה לראותן, וכי רייקה ועומאר סייעו לעביר להיפגש עם בנותיה. על רקע זה, כחמישה ימים לפני רצח הבנות המנוחות, חטף הנאשם את עומאר, אילץ אותו לנסוע עמו ועם אחיו של הנאשם - איברהים וחמיד לשטח פתוח, שם תקפו אותו, היכו אותו והתעמרו בו. בהמשך אלצו את עומאר, תחת איומים, לשהות בבית הנאשם במשך רוב שעות היום, עד שלבסוף נמלט עומאר לתחנת המשטרה בערד, בלילה שלפני הרצח.

עוד עלה מן העדויות כי עובר לרצח, ולאחר שנודע לנאשם כי רייקה סייעה במפגשים של האם עם הבנות המנוחות, הנאשם איים בפני בתו הקטינה רי', כי יכרה קבר לה ולבנות המנוחות. רייקה אשר שמעה על כך וחששה אף מכך שהנאשם גילה כי עביר נפגשת עם הבנות, שוחחה עם עביר והתריעה בפניה כי הבנות מצויות בסכנה ממשית.

לאחר דברים אלו נזעקה עביר והגיעה במונית מעזריה לתחנת המשטרה בערד והגישה תלונה בה סיפרה כי: **"אתמול התקשרה אלי רייקה גרושתו של עלי והודיעה לי שעלי הפרוד שלי חנק את הבת שלי הגדולה בשם רימאס אני הבנתי מרייקה שהוא חנק אותה על מנת לרצוח אותה... אני מבקשת להציל את הבת שלי בעלי הוא משוגע ואני מאוד מודאגת לשלום הבנות שלי"**.

למחרת אותו יום (בשעות הערב ביום 21.5.13) קרא הנאשם לשתי הבנות המנוחות רימאס (שהייתה באותה עת בת שלוש וחצי), ואסינאד (שהייתה באותה עת בת שנתיים ושלושה חודשים) לבוא לביתו. שם הנאשם חנק את בנותיו כשאחז בצווארן בחוזקה בידיו ורצח אותן. לאחר שרצח אותן תלה הנאשם את הבנות באמצעות חבל מתקרת ביתו. הנאשם הותיר את בנותיו כשהן תלויות ונמלט.

נוכח האמור הורשע הנאשם באישום הראשון - חטיפת האח מהדי - בעבירות של קשירת קשר לפשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, חטיפה לשם סחיטה לפי סעיף 372 לחוק, כליאת שווא לפי סעיף 377 לחוק, סחיטה בכוח לפי סעיף 427(א) סיפא לחוק וסחיטה באיומים לפי סעיף 428 סיפא לחוק;

באישום השני הנאשם הורשע בביצוע עבירות של - חטיפת האחין עומאר, קשירת קשר לפשע לפי סעיף 499(א)(1) לחוק, חטיפה לשם כליאה לפי סעיף 371 לחוק, כליאת שווא לפי סעיף 377 לחוק, סחיטה בכוח לפי סעיף 427(א) סיפא לחוק, סחיטה באיומים לפי סעיף 428 לחוק, ותקיפה בנסיבות מחמירות לפי סעיף 382(א) וסעיף 380 לחוק.

ובאישום השלישי הנאשם הורשע בביצוע שתי עבירות רצח - לפי לסעיף 300(א)(2) לחוק העונשין בנוגע לרצח הבנות.

טיעוני הצדדים לעונש

ב"כ המאשימה טענה, כי במקרה זה מאחר והנאשם הורשע בשני מעשי רצח יש להשית עליו שני מאסרי עולם אשר ירוצו במצטבר. עוד ביקשה המאשימה לקבוע כי הנאשם ביצע רצח חריג בחומרתו בהתאם לסעיף 30 לחוק שחרור על תנאי ממאסר, התשס"א-2001 (להלן: "**חוק שחרור על תנאי**"). ב"כ המאשימה הטעימה כי רצח של ילדים הינו רצח חריג בחומרתו וכך אף עולה מן הדוגמאות אשר הובאו על ידי וועדת החוקה חוק ומשפט בפרוטוקול הדיון בהצעת החוק. המנוחה אסינאד הייתה כבת שנתיים ושלושה חודשיים והמנוחה רימאס הייתה כבת שלוש שנים ושבעה חודשים, עת הנאשם חנק אותן, תלה אותן ונמלט. הודגש כי מדובר במעשים אשר תוכננו חודשים קודם מתוך רצון לנקום בעביר.

באשר לאישום הראשון - חטיפת האח מהדי - ציינה ב"כ המאשימה, כי חלקם של הארבעה האחרים בביצוע העבירות שונה משמעותית מזה של הנאשם אשר לו היה המניע והאינטרס לביצוע המעשים, והם אף הודו בביצוע העבירות. בטיעוניה הדגישה כי עונשיהם של שותפיו אברהים וחמיד היו קלים יחסית בשל קושי ראייתי בעניינם ובנוגע לחליל בית המשפט קיבל את טענתו, כי לא ידע אודות מטרת הנסיעה בזמן שהצטרף אליה ולכן אין להקיש מעונשים אלו על הנאשם.

ביחס לאישום השני טענה ב"כ המאשימה, כי אף באישום זה חלקו של הנאשם הוא מרכזי, הנאשם התעלל והיכה את עומאר רק בשל כך שסייע לאם עביר לראות את בנותיה.

הוטעם, כי עבירות החטיפה לשם כליאה ולשם סחיטה הינן עבירות חמורות שהעונש בצידן 20 שנות מאסר, כאשר המאשימה סבורה כי מתחם העונש ההולם בכל אחד מן האישומים, הראשון והשני, הינו בין 3 ל-7 שנות מאסר בפועל, וכי יש לקבוע שמדובר באירועים נפרדים ועל כן יקבע מתחם לכל אירוע בנפרד.

כמו כן עתרה המאשימה למתן פיצוי לעביר בסכום המקסימאלי לפי סעיף 77 לחוק העונשין וכן למתן פיצוי למתלוננים - מהדי, ווליד ועומר.

עביר, אמן של הבנות, העידה לעניין העונש בסערת רגשות וצינה, כי מאחר ובמדינת ישראל אין עונש מוות, היא מבקשת שהנאשם יישאר בכלא כל חייו כעונש על כך שמנע מבנותיהם לחיות את חייהן שעה שהוא רצח אותם בצורה אכזרית כל כך. היא הוסיפה כי דבר לא יפצה אותה על מותן. היא ציינה כי מצבה הבריאותי התדרדר מאוד אחרי הרצח והיא חיה בפחד תמידי.

ב"כ הנאשם ציין כי אינו מבקש שלא לצבור את מאסרי העולם, כיוון שהוא ער לפסיקה החלה בעניין זה. עם זאת, טען כי במקרה זה יש לקבוע שהעונשים אשר יושתו על הנאשם במסגרת האישומים האחרים יושתו עליו בחופף למאסרי העולם וזאת בשל גילו של הנאשם אשר יצא מן הכלא בגיל 83, אף זאת במידה ויקצבו מאסרי העולם, ולכן אין מקום להשתת עונשים נוספים.

באשר לעתירת המדינה לקבוע כי מדובר ברצח חריג בחומרתו עתר לדחייתה משתי סיבות: האחת, מדובר בהוראת חוק שנכנסה לתוקף לאחר שאירעו מקרי הרצח וזו הפעם הראשונה שבית המשפט מתבקש לעשות שימוש בסעיף זה. השנייה, היא שלמעשה היתרון בקביעה כי מדובר ברצח חריג בחומרתו הוא רק בכך שקציבת העונש תהא לא פחות מ-40 שנה במקום 30 שנים. עוד נטען כי אין משמעות לקביעה זו שכן בכל מקרה לא ניתן לקצוב את עונשו של מי שנדון לשני מאסרי עולם לפני שחלפו 15 שנים מתחילת המאסר. עוד נטען כי לבית המשפט נתון שיקול הדעת בעניין החלת הוראת השעה וכי ההגנה מבקשת שבית המשפט יפעיל אותו וימנע מהחלת הוראת השעה.

הנאשם בעצמו ציין כי הוא מגן על ביתו וכי הרוצחת ואמה כאן תוך שהצביע על עביר, אם הבנות המנוחות וסבתן - סועד. לטענתו, ביקש מעורך הדין שיגיע להסדר ויכיח שהוא זכאי אך המדינה לא רוצה להגיע אתו להסדר ויש כאן משהו "מסריח", שכן הוא אזרח של המדינה ולא בגד במדינה.

דין והכרעה

העונש בגין עבירות הרצח

הנאשם רצח בדם קר את שתי בנותיו הקטנות וגדע את חייהן עוד בראשיתם. קשה להלום כיצד אב אשר באופן טבעי אמור לגונן ולשמור על ילדיו מכל פגע, מחליט לקדח את חיי ילדותיו באופן מעורר חיל ופלצות. הנאשם נטל את חייהן של בנותיו הכה רכות בשנים, באופן זדוני, מתוכנן ומכוון, בקור רוח מצמרר, והכל מתוך מטרה להתנקם באם עביר.

קדושת חיי האדם הינה ערך שיש לקדש ועל כן יש להתייחס לכל מעשה המתה כמעשה נפרד בו נגדעו חייהן של שני קורבנות, שתי ילדות, שמא תינוקות, כל אחת מהן אוצרת בחובה עולם ומלואו, כל אחת מהן פוסעת את צעדיה הראשונים בנתיב חייה, מהדסת כה וכה, בדרך לא דרך מלאה חתחתים מיום היוולדה. נתיב חייהן לא יושלם לעולם.

הפסיקה שבה וצינה כי כאשר המדובר במספר מעשי רצח כלפי מספר קורבנות יש להשית בגין כל מעשה רצח מאסר עולם אשר ירוצו במצטבר:

"... גזירתו של עונש זהה על מי שנטל נפש אחת ועל מי שנטל נפשות רבות עשויה להתפרש כזילות של ערך חיי האדם ויש בה משום פגיעה ביסוד ההרתעה. מטעמים אלה, נגזרו בעבר על נאשמים שהורשעו בביצוע עבירות רצח רבות - אפילו בוצעו ברצף אחד - מאסרי עולם מצטברים ... אכן, "גזירת עונשי מאסר חופפים על מספר מעשי רצח - אף אם מדובר בכאלה שבוצעו ברצף אחד - יש בה מכללא משום מזעור של הזוועה שבגרם המוות הזדוני והמכוון של

שורה של אנשים...האמונה שלנו בקדושת חיי אדם חייבת למצוא ביטויה גם בענישה של עברין ובהדגשת משמעותו של כל קיפוח של חיי אדם בעינינו. על-כן, לא רק שיש לגזור עונש נפרד על כל עבירה, אלא כי מעשי פגיעה נפרדים בחיי אדם צריכים גם למצוא ביטויים בעונשים המצטברים זה לזה" (דבריו של הנשיא שמגר בע"פ 399/89 מדינת ישראל נ' זלום, פ"ד (2) 187, 192 (1992)) [ע"פ 8267/04 אדוארד ברוד נ' מדינת ישראל (25.03.2010)].

יפים לעניין זה אף דבריו של הש' טירקל בע"פ 1456/01 חליל חדד נ' מדינת ישראל, פד"י נו(1) 609 (2001):

"חיי אדם הם ערך מקודש בחברתנו. המעשה שעשה המערער הוא ביטוי קיצוני של זלזול בערך זה. עליו, ועל עוברי עבירה כמותו, לשאת בעונש המרבי הקבוע בחוק; אלא אם כן נמצא צד זכות המצדיק הקלה בעונש. כזה לא נמצא למערער. חז"ל פרשו את דברי זקני העיר "כפר לעמך ישראל אשר פדית ה", כאשר נמצא חלל שלא נודע מי הכהו (פרשת עגלה ערופה, דברים כא, א-ט), כך: "על מנת כן פדיתנו שלא יהיו בינינו שופכי דמים..." (ספרי, דברים, ר' ד"ה(ח) הכהנים). כביכול, אין אנו ראוים להתקיים כמדינה וכחברה אם יש בקרבנו שופכי דמים. אם חפצים אנו לבער את הרע הזה מקרבנו, אם חפצי חיים אנו, נמצה את הדין".

השתת העונש במצטבר על הנאשם מבטאת את ההכרח במיצוי הדין במי שביצע מעשים כה מזוויעים כאשר קיפד באחת ובדם קר את חייהן של בנותיו ימאס ואסינאד. השתת מאסרי עולם מצטברים מבטאת אף את עיקרון ההלימה והגמול אשר קיבלו בכורה במסגרת תיקון 113. ריצוי העונשים בחופף יחטיא את המטרה ועלול להתפרש כזלזול במי מן הקורבנות. ויודגש, לאור ההלכה הפסוקה, אף ב"כ הנאשם, בהגנותו, לא טען לאי צבירתם.

רצח חריג בחומרתו

סעיף 30ב לחוק שחרור על תנאי קובע כי: "בית משפט שהרשיע אדם ברצח רשאי לקבוע, לעניין המלצה לקציבת עונש מאסר עולם, שאותו אדם ביצע את המעשה בנסיבות חריגות בחומרתן". משמעות קביעה זו על פי החוק היא שוועדת שחרורים מיוחדת לא תמליץ להקל בעונשו של אותו אסיר בטרם ריצה לפחות 15 שנים מהיום שבו החל לרצות את עונשו וכי תקופת הקציבה לא תפחת מ-40 שנה.

לעומת זאת מקום בו לא מדובר ברצח שנקבע כי הוא חריג בחומרתו, הרי בהתאם לסעיף 29 לחוק וועדת שחרורים מיוחדת יכולה להמליץ על הקלה בעונשו של אסיר העולם לאחר שריצה 7 שנות מאסר, וזאת כאשר הוא נידון למאסר עולם אחד, כאשר אם הנאשם מרצה שני מאסר עולם מצטברים או יותר וועדת השחרורים לא תמליץ כאמור בטרם חלפו 15 שנים וכאשר תקופת הקציבה המומלצת לא תפחת מ-30 שנה.

באשר לתחולת החוק קובעת הוראת המעבר, כי הוראות החוק יחולו גם על מי שטרם נגזר דינו ובלבד שניתן לצדדים הזדמנות לטעון לעניין. במקרה דנא, לאחר ששמענו את טיעוני הצדדים מצאנו כי יש מקום להחיל את הוראות החוק על רצח הבנות המנוחות, משלא נמצא כל נימוק שלא לעשות כן, וכאשר הוראת המעבר ברורה ומורה על החלתו דרך כלל, קל וחומר במקרה זה.

החוק איננו מפרט ומגדיר מהן אותן הנסיבות אשר יחשבו לנסיבות חריגות בחומרתן. אף דברי ההסבר להצעת החוק

אינם מגדירים או מאפיינים את אותם מעשי רצח שיכנסו לקטגוריה זו .

עם זאת צוין בדברי ההסבר כי מדובר במעשי רצח אכזריים וחריגים:

"מטרת הצעת החוק היא לקבוע הסדר מחמיר מהקבוע היום בחוק לגבי אסירי עולם שבית המשפט החליט כי ביצעו רצח בנסיבות חריגות בחומרתן. ההצעה אינה מתייחסת לכל רצח שהוא (ואף לא לכל רצח שמוצע לקבועו כרצח בנסיבות מחמירות בהצעת חוק העונשין (תיקון 119)(עבירות המתה)... אלא למעשי רצח חריגים, אכזריים או מרובי קורבנות" (הצעת חוק הכנסת - 566, כ"ג תמוז התשע"ד, 21.7.2014).

עיון בפרוטוקול ישיבת ועדת החוקה, חוק המשפט מיום 22.9.2014, אשר דנה בהצעת החוק מעלה, כי הוועדה הותירה במכוון את הגדרת אותם המקרים בצורה עמומה כשהיא משאירה את שיקול הדעת בידיו של בית המשפט. הסנגוריה הציבורית הביעה בדיוני הוועדה חשש כי חריג זה יוחל על קשת מקרים רחבה מידי בלא הגדרה מדויקת, אך חברי הוועדה בחרו שלא לציין קריטריונים מפורשים המגדירים רצח חריג בחומרתו, תוך הותרת מרחב שיקול דעת לבית המשפט. עם זאת, חברי הוועדה ציינו מקרים לדוגמא אשר בהם היה מן הראוי לקבוע כי מדובר ברצח חריג בחומרתו, למשל: רצח משפחת אושרנקו, רצח משפחת פוגל רצח רוז פיזם (ראו עמודים 4, 12 לפרוטוקול הוועדה). בפרוטוקול הוועדה ניתן למצוא אף התייחסות מיוחדת לרצח תינוקות:

היו"ר דוד רותם: הסנגוריה הציבורית לא מבינה שלשחוט תינוק זה מעשה רצח שיש לו חומרה מיוחדת?

אושרה קנצפולסקי: הסנגוריה הציבורית בהחלט מבינה את זה. כל אדם מבין את זה.
(ישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט מיום 22.9.2014, פרוטוקול מס' 237, עמ' 14).

מעשה הרצח שבפנינו, בקיפוד פתיל חייהן של הבנות הפעוטות רימאס ואסינאד על ידי הנאשם, הינו חריג בחומרתו: בשל גילן של הבנות הפעוטות; אכזריות המעשה באופן בו בוצע; ובשל כך שמדובר ברצח של שתי קורבנות. נדמה כי מעל גופות הבנות אותן מצא האח הקטין כשהן תלויות בבית הנאשם, מתנוסס דגל שחור המוכתם לא רק בדמן של הבנות, אלא בחותם של אכזריות, ביזוי, השפלה והתנהגות אנטי סוציאליות שהפגין הנאשם. קור הרוח בו חנק ותלה לאחר מכן את בנותיו, מצמרר באכזריות. רצח הבנות הרכות בשנים על ידי הנאשם מהווה את סופה הכה טראגי של מסכת שהתפרשה על פני חודשים והתעצמה כל הזמן - מסכת של אלימות מילולית ופיזית, התנהגות מניפולטיבית ונקמנית במסגרתה הפך הנאשם את בנותיו, בשר משרו, לחפץ וקלף מיקוח כדי לגרום לאמן לחזור אליו.

הנאשם גזר על האם חיים מלאי אלימות פחד והשפלה וכאשר נסה מפניו לבית הוריה, המשיך לרודפה, איים עליה ועל בני משפחתה, חטף את אחיה וסחט אותה כך שנטל את בנותיה ממנה.

לאחר שנטל את הבנות מאמן שנאלצה למסור לו אותן תחת אחיה אותו חטף, גזר הנאשם על האם ועל הבנות ניתוק מוחלט ואסר עליה לראותן. משהאיסור שהטיל הופר, החליט הנאשם כי ירצח את הבנות כדי לנקום בהם ולשלול אותן מאמן לעולם ועד. המדובר ברצח מתוכנן היטב לאחר שהנאשם הודיע עוד קודם לכן לאחותן הקטינה כי הוא מתכוון לכרות להן קבר, והכל כדי לנקום באמן.

קשה שלא להזדעזע מן האכזריות שבה אב נוטל את חייהן של שתי בנותיו בנות שנתיים ושלוש שנים, לאחר שהוא חונק אותן ומותיר אותן תלויות בביתו, למען יראו וייראו שכך יעשה למי שהפר את הוראתו של הנאשם. יש לזכור כי הבנות

המנוחות נרצחו למרות שהיו תמרורי אזהרה רבים, וברור היה שהן מצויות בסכנת חיים לאור הצהרות הנאשם ואיומיו, ולא נמצא מי שיושיע אותן מידיו של הנאשם.

הנאשם ניצל את התמימות והאמון שהילדות רכשו לו כמי שמופקד על שלומן וביטחונן, וכך כאשר קרא להן להגיע אל ביתו, הן הלכו מובלות לטבח; ללא שהן יודעות דבר על תוכניתו הזדונית של האב ומתוך מחשבה כי אביהן רוצה להיות בחברתן, דבר שהנאשם לא טרח לעשות קודם הרצח, ובפועל מי שגידלה את הבנות בהוראתו הייתה גרושתו רייקה. הנאשם לא בחל בכל אמצעי כדי להביא את בנותיו לביתו, תוך שימוש באחד מבניו כדי לקרוא לבנות ובעצם גרם לאחיהם הקטין להוביל את אחיותיו אל מותן.

הנאשם הותיר את בנותיו תלויות וברח לאחר ביצוע המעשה כאשר מי שגילה זאת היה בנו הקטין של הנאשם אשר מצא את הבנות ללא רוח חיים בביתו של הנאשם כשהן תלויות, לאחר שנשלח לחפשן משבוששו לבוא.

האכזריות והחריגות במעשיו של הנאשם מתבטאת אף בכך שתלה את בנותיו לאחר שחנקן למוות. תליית אדם נעשתה בזמנים חשוכים כדי להציג בכיכר העיר את גופתו התלויה, לעיני כל, ונדמה כי אף כאן באה התלייה, מתוך רצון של הנאשם להציג לראווה את מעשה נקמתו באמן של הבנות, למען ייראו וייראו.

הנאשם הציג תפיסה המעוותת לפיה הורה יכול לעשות כל העולה על רוחו ביחס לילדיו ובלשונו **"אני עשיתי מה שעשיתי, זה הבנות שלי ואני יכול לעשות איתן מה שאני רוצה"** (ת/50). החפצה של ילדים באופן כזה ושימוש בילד ככלי בלבד, כחפץ שניתן לעשות בו כבשלו, וכל זאת כשמדובר באב אשר מופקד על שלומן וביטחונן, מחייב ענישה שתהא בה הצהרה ברורה - מעשה מסוג זה חריג בכל קנה מידה, באכזריות, בציניות, בברוטאליות ובאנטי סוציאליות שבו וראוי לצובעו באותיות שחורות גדולות וברורות שיעידו כי כאן מדובר ברצח חריג בכל קנה מידה.

נוכח כל האמור, הרי המקרה המונח בפנינו הינו מקרה המצדיק ללא כל ספק את הקביעה כי מדובר ברצח חריג בחומרתו. רצח ילדים רכים בשנים על ידי הוריהם הוא רצח חריג בחומרתו מיסודו ועוד יותר כאשר הרצח נעשה מתוך מניע, כוונה והכנה מוקדמים, כפי שבענייננו.

מתחם העונש בגין האישום הראשון - חטיפת מהדי ווליד

מעשה החטיפה תוכנן מראש על ידי הנאשם אשר הגיע לעזרייה, מצא את אחיה של עביר - מהדי ושכנע

אותו ואת חברו וליד לעלות לרכב, לקח אותם עם שותפיו בכוח ובאיומים אל המדבר, שם צעדו שעות ארוכות בלילה עד לשחרורם.

סעיף 40ג(א) לחוק קובע את השיקולים שיש להביא בחשבון בבואו ליישם את עקרון ההלימה. השיקול הראשון שעלינו לבחון הינו הערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו. מעשיו של הנאשם חמורים מאוד ומהווים פגיעה קשה בחירות האדם וחופש התנועה, בכבוד האדם ובאוטונומיה של האדם על גופו ועל רצונותיו.

השיקול השני נוגע לבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. במקרה זה הנאשם הוא אשר הוביל וניהל את אירועי החטיפות; לקח חלק עיקרי ומרכזי בביצוע המעשים; לנאשם המניע; הוא יוזם החטיפות, והוא אשר סיפח אליו את מי שסייע לו.

חטיפתם של מהדי ווליד בוצעה בצורה אלימה ומטילת אימה, וכך אף המניע לביצוע החטיפה - הפעלת לחץ והטלת אימה על עביר ומשפחתה, במטרה לסחוט אותם ולאליץ אותה לבחור בין אחיה לבין בנותיה, כאשר לבסוף בשל החשש לחיי אחיה ובלחץ המשפחה נאלצה עביר להעביר את הבנות לידי הנאשם.

שיקול נוסף לצורך קביעת מתחם הענישה לעבירות שביצע הנאשם הוא בחינת מדיניות הענישה הנהוגה. יש לזכור כי נסיבות המקרה שבפנינו הינן חמורות בשים לב למטרה שלשלמה בוצעו החטיפה והסחיטה, כפי שפורט לעיל. מדיניות הענישה בעבירות אלו אינה אחידה וקיים מנעד של עונשים, בהתאם לנסיבות המקרה. במקרים קלים יותר, בהם הודו הנאשמים ונטלו אחריות ואף בוצעה "סולחה" בין הצדדים, הושתה ענישה של שלוש שנות מאסר בפועל [ראה לדוגמא ע"פ 4131/13 פאזי שמארי נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (מיום 13.3.2014)]. במקרה אחר של חטיפת אישה על רקע כבוד המשפחה, כאשר מאוחר יותר היא נרצחה בבית אליו הובאה, קבע בית המשפט העליון מתחם ענישה של 5-8 שנות מאסר והעמיד את עונשם של המערערים על 5 שנים ושישה חודשים [ע"פ 246/12 עמר חמאסה נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (מיום 24.3.2014)].

קיימת אף פסיקה מקלה יותר, במקרים בהם נסיבות החטיפה היו חמורות פחות והנאשמים הודו ונטלו אחריות [ראה לדוגמא ע"פ 2204/15 ביטון נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (מיום 2.8.2015)].

לאור כל המקובץ, ולאחר ששקלנו את מכלול נסיבותיו של המקרה שבפנינו, ובהתחשב בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירה ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, מצאנו כי מתחם העונש ההולם בגין האישום הראשון הינו בין 4 לבין 7 שנות מאסר.

מתחם העונש בגין האישום השני - חטיפתו של עומאר

אף נסיבותיו של אישום זה חמורות. הנאשם חטף את עומאר באיומי סכין ולקח אותו אל המדבר שם

היכה אותו יחד עם אחרים, והכל מתוך מטרה לנקום בו על כך שסייע לעביר להיפגש עם בנותיה. בהמשך כלא אותו בביתו, כאשר הוא מאפשר לו לצאת מן הבית מעת לעת. עם זאת יש לציין כי החטיפה הן באישום זה ובהן באישום הראשון לא הסתיימה בפגישה קשה בגוף.

כפי שצוין לעיל הנאשם פגע במעשיו בערכים המוגנים של חירות, חופש התנועה, האוטונומיה של אדם על גופו ובכבוד האדם.

אשר למדיניות הענישה הנהוגה בעבירות מסוג זה הרי נסקרה פסיקה במסגרת האישום הראשון הנוגע אף הוא לעבירת חטיפה, אם כי נסיבות המקרה כאן קלות יותר מהנסיבות שהיו בחטיפת האח מהדי - סחיטה כדי לקבל בכוח את הבנות המנוחות.

לאחר ששקלנו את מכלול נסיבות המקרה, הערך החברתי שנפגע, מדיניות הענישה והנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הרי מתחם העונש ההולם בגין אישום זה הינו בין 3 לבין 5 שנות מאסר.

גזירת עונשו של הנאשם בתוך המתחם באישום הראשון והשני

אשר לקביעת עונשו של הנאשם בתוך המתחם, מצאנו כי יש להתחשב בכך שביצוע מעשי החטיפה היו חלק משרשרת של מעשים שהלכו והסלימו, מעשי אלימות ואיומים קשים שבסופם הנאשם לא רק שהצליח לקבל בכוח את הבנות לרשותו, בעקבות הסחיטה שהפעיל על ידי חטיפת האח מהדי, אלא אף רצח את שתי בנותיו הקטנות.

אין נסיבות מיוחדות המצביעות על הקלה בעונשו של הנאשם.

נוכח כל האמור, מצאנו כי יש לגזור את עונשו של הנאשם באשר לאישום הראשון והשני ברף העליון של המתחם, כאשר בגין האישום הראשון יש להשית על הנאשם עונש של 6 שנות מאסר בפועל ובגין האישום השני עונש של 4 שנות מאסר בפועל.

הטלת עונשי מאסר מצטברים

אכן נקודת המוצא בדיני העונשין הינה כי: **"מי שנידון במשפט אחד לעונשי מאסר בשל עבירות שונות, ולא הורה בית-המשפט שישאם, כולם או מקצתם, בזה אחר זה, לא יישא אלא את עונש המאסר של התקופה הארוכה ביותר"** (סעיף 45(א) לחוק העונשין).

עם זאת, בהתאם להלכה כאשר המדובר במספר עבירות חמורות, שנעשו בנסיבות קשות או בברוטאליות ואכזריות יש בעבירות אלו כשלעצמן להצדיק את נשיאת העונש במצטבר.

אשר לשאלת צבירת העונשים בגין האישום הראשון והשני או חפיפתם לשני מאסרי העולם המצטברים שראינו לנכון להשית בשל האישום השלישי, מצאנו כי במקרה זה לנוכח חומרת המעשים אשר ביצע הנאשם עוד קודם רצח הבנות המנוחות בחטיפת האח מהדי חברו ווליד, והאחיין עומאר בהמשך, בשים לב לאכזריותם, לתכנון שקדם להם, יש מקום להשתת ענישה מצטברת, כך שביצוע החטיפות לא "יבלע" בתוך אישום הרצח.

בהקשר זה יפים דבריה של הש' א' פורקצ'יה כפי שצוטטו לאחרונה בע"פ 2134/12 אנדרי ליושצנקו נ' מדינת ישראל (פורסם בנבו, 27.08.2015):

"על האיזון המורכב בין השיקולים השונים במקרה בו נשקלת האפשרות לגזור עונש מאסר עולם, במצטבר לעונש מאסר נוסף עמדה השופטת א' פרוקצ'יה באחת הפרשות, בקובעה כי:

"... אין, אפוא, מניעה משפטית מהטלת עונש נוסף ובמצטבר על מי שנגזר עליו מאסר עולם בגין עבירת רצח. עם זאת, הטלת עונשים מצטברים כאמור תיעשה, בדרך כלל, מקום שניתן וראוי להפריד בין המעשים השונים שבגינם מבקשים להטיל את העונש הנוסף לבין עבירת הרצח, אף שאפשר שהם חלק מאותה מסכת עובדתית. כאשר מדובר בארועים עצמאיים הראויים לענישה נפרדת ולנשיאת עונש נפרד, רשאי בית המשפט לגזור עונש נוסף על מאסר העולם... מהראייה האנושית המשתקפת ממדיניות זו מתבקשת מאליה השאלה האם ראוי לצבור על עונשו של אדם שנגזר עליו מאסר עולם עונש נוסף ולסגור בכך פתח תקוה לשיקום ולחופש? מנגד, קשה לשלול את הגישה העונשית לפיה יש לתת ביטוי בענישה לעבירות חמורות נוספות שעבר נאשם שנדון על רצח, והוא - מקום שיש להן קיום וממשות נפרדים, וראוי להשקיף עליהם לצורך ענישה כמעשים נפרדים ועצמאיים, ולהדגיש בדרך זו את חומרתם, העומדת לעצמה. ההכרעה בין הכוחות הנוגדים הללו במדיניות הענישה הראויה תלויה במכלול

נסיבות המקרה, טיבו של העברין, ובעיקר באופיין של העבירות הנוספות והרקע לביצוען. מקום שהעבירות הנוספות נילוות לעבירת הרצח ואין להן חשיבות עצמאית ביחס אליה, יימנע בית המשפט בדרך כלל מהטלת עונש מצטבר בגין ויראה את העונש החמור של מאסר עולם כמבטא את המטרה העונשית הכוללת בגין מכלול העבירות כולן. לעומת זאת, במקרים מיוחדים ויוצאי דופן, מקום שהעבירות הנוספות הן בעלות חומרה מיוחדת ונסיבות ביצוען מצריכות תגובה עונשית מיוחדת, עשויה להיות הצדקה לגזור בגין עונשים מצטברים על עונש מאסר העולם, כדי לתת ביטוי עונשי הולם לחומרתן. אולם גם כך, אין להתעלם מן המימד האנושי שבענישה המבקש בכל מצב, וחרף כל חומרה, להשאיר פתח תקוה לחופש גם למי שחטא בחטא כבד מנשוא" (ראו: פרשת דג'אני, בפסקה 7).

פיצוי למתלוננים

מעשיו של הנאשם המיטו חורבן על אימן של הבנות המנוחות, אשר העידה בפנינו על הגעגועים לבנותיה שנרצחו בצורה כה אכזרית. עוד ציינה כי מצבה הבריאותי הידרדר מאז וכי היא חיה בתחושת פחד ומגדלת את שני בניה שנותרו לה בחרדה ובחשש רב. היא הדגישה כי מבחינתה דבר לא יפצה אותה על מות בנותיה. מעשיו של הנאשם אף פגעו במתלוננים הנוספים אותם חטף.

נוכח כל האמור, יש מקום להשית פיצוי משמעותי לטובת נפגעי העבירה.

באשר ליכולתו הכלכלית של הנאשם, או העדר היכולת כנטען על ידי בא כוחו, הרי כבר נפסק לא אחת כי הפיצוי צריך לגלם בתוכו את חומרת הפגיעה בקורבנות העבירה, וכי יש מקום להשתת פיצוי גם על מי שהורשע בעבירת רצח ונדון למאסר עולם [ראה לדוגמא ע"פ 6385/11 **בניטה נגד מדינת ישראל** (3.12.12); ע"פ 2196/10 **אגבריה נ' מדינת ישראל**, עמ' 10 (8.3.12)].

סיכום:

אשר על כן ולאחר שבחנו את טיעוני הצדדים ובהתחשב במכלול השיקולים שצוינו לעיל, אנו דנים את הנאשם לעונשים הבאים:

1. בגין אישום ברצח לשני מאסר עולם מצטברים זה לזה, החל מיום מעצרו 2.7.2013.
2. מאסר בפועל למשך 6 שנים בגין האישום הראשון.
3. מאסר בפועל של 4 שנים בגין האישום השני. שני המאסרים בסעיפים 2 ו- 3 יורצו במצטבר למאסר שהושת בסעיף 1 לעיל.
4. אנו פוסקים פיצוי כמפורט להלן כאשר ראינו לנכון לפסוק את הפיצוי המקסימלי הקבוע בחוק לאם הבנות המנוחות, אשר משקף גם את רעיון הפיצויים המוגברים, בשים לב לנסיבות החמורות של רצח בנותיה:

לאם עביר דנדיס - פיצוי בסך של 258,000 ₪ בשל עבירת הרצח של הקטינה רימאס ופיצוי בסך של 258,000 ₪
עמוד 10

לא בגין עבירת הרצח של הקטינה אסינאד.

למהדי דנדיס פיצוי בסך של 20,000 ₪.

לעומר אמטיראת פיצוי בסך של 20,000 ₪.

לווליד סלהב פיצוי בסך של 10,000 ₪.

פיצוי ישולם על פי פרטים שימסרו על ידי ב"כ המאשימה ביחס לכל אחד מנפגעי העבירה.

זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, ג' טבת תשע"ו, 15 דצמבר 2015, במעמד הצדדים.

שלמה פרידלנדר, שופט

יעל רז לוי, שופטת

נתן זלוצובר, שופט אב"ד